

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Polemica

Burghaber, Adam

Fribvrgi Helvetiorvm, 1678

XXVIII. De Electione summi Pontificis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72462)

re divino. 2. Quandoquæ sunt objecta distincta etiam munera & officia circa ea sunt distincta, nec in unam cadunt personam. At in proposito objecta sunt distincta. Ergo & officia circa eadem distincta sunt, diversasque requirunt Personas. 3. Neque Scriptura neque Traditio habet; Sedem Apostolicam ita fixam esse Romæ, ut inde auferri nequeat, uti concedunt Papistæ. At si Sedes Apostolica potest Romæ auferri, utique dici nequit, Romanum Episcopum, ideo quia est Romanus Episcopus, Petro in Apostolica Sede succedere. 4. Si ex sententia saltem aliquorum Papistarum non sit de jure divino, ut Papa sit Episcopus Romanus, utique ex eo, quod Romanam Ecclesiam Petrus fundarit, ac Romæ Mortuus fuerit, probari nequit, Romanum Episcopum in Monarchia Ecclesiastica esse Petri Successorem; alias Romano Episcopatu successio illa necessario & indivulso adhereret nexu.

XX. Errorem hunc satis supra rejecimus, & distinctè diximus, esse quidem de fide, Romanum Pontificem divino jure succedere Petro, totiusque Ecclesiæ esse Caput: attamen non ita ex fide certum esse, Pontificem Romanum, hoc ipso quod Romanus Pontifex sit, divino jure Petri Successorè esse in universali illa cura, ita ut summa illa Auctoritas gubernandi Ecclesiâ directâ institutione ac lege divinâ Romanæ Cathedræ inseparabiliter annexa sit; quantumvis nos istud posterius probabilius iudicaverimus. Sectarij utrumque negant, ideoque in fide etiam errant inutilibus probationibus nixi.

XXI. Respon. igitur ad 1. hoc coronatum esse mendacium. Anne in Concilio Ephesino (quod præter alia supra jam adduximus) de Primatu Romani Pontificis nec per somnium fuit cogitatum, cum nemine uno abnuente Philippus Presbyter Apostolicæ Sedis Legatus coram œcumenica Synodo pronunciavit: *Nulli dubium, imò saculæ omnibus notum est, S. Petrum Apostolorum Principem, Caput, Fidei, Columnam. Ecclesiæ Catholice Fundamentum à Domino nostro Jesu christo Regni claves accepisse: nec non per Successores suos hucusque semper vivere, causasque decernere, semperque victurum esse?* Reuera hoc non per somnium, sed à vigilantissimo Legato, & congregatis Patribus itidem vigilantissimis ita dictum est, ut is qui Jus divinum ibi agnoscere nolit, eod quod conceptis verbis id non clarè exprimitur, putidum se Cavillatorem & vanum esse somniatorem, inficiari nequeat.

XXII. Ad 2. Distinguendo Mai. Vbicumque sunt objecta & operationes distinctæ, officia quoque circa ea sunt distincta formaliter saltem in una persona, conceditur Major: realiter, ita ut in eandem personam cadere nequeant. Negatur Major. Et distincta sic Minore. Negatur consequentia. An non duo sunt munia & operationes diversæ admodum, imò sese mutuo impediens, docere Sac. Theologiam, & curare domum, uxorem, liberos &c? Si ergo objecta illa & operationes realiter planè distinctæ inferant diversa etiam officia distinctasque exigant personas, quomodo unus idemque Calvinista & Theologiæ Professor, & Domus, Uxor, Liberos Curator, Maritus, ac Pater esse potest? Non est Logica Babylonica conjungere Orbem cum Urbe, hoc est, conjungere summum Pontificatum cum Episcopo Romano in eadem persona, sed vera Logica ac recta ratio, quam dum oppugnat Amicus, prodit in se illius ignorantiam, hujus excæcationem. Cæterum con-

junctionem illam utriusque Episcopatus Orbis & Urbis non potuisse ab homine proficisci, & tot sæculis contra tot & tantos incurus perferere, ex dictis patet.

XXIII. Ad 3. in nostra & communiore sententia omnino dicendum esse, Sedem Apostolicam non posse Romæ auferri: & Episcopum Romanum, quia est Episcopus Romanus, Petro in Sede Apostolica succedere; Interim fateamur, neutrum istorum esse de fide, sed moraliter tantum certum; siquidem opinionem oppositam aliquorum Catholicorum Doctorum non censemus hæreticam, sed solum minus probabilem. Quid autem hinc Gerhardus inferre vult contra nos? An quia non est de fide, Romanum Pontificem reduplicativè seu quæ talem, ex jure divino succedere Petro, etiam de fide non erit, eundem Romanum Pontificem specificativè sumptum non esse Successorem Petri? nequaquam. Non est de fide, ut diximus, Paulum ex jure divino habuisse penulam: est tamen de fide, quod eam habuerit. Sic ergo etiam si non sit de fide, Romanum Pontificem, quia Pontifex est, ex jure divino succedere Petro: est tamen de fide, eundem reipsâ succedere, id quod habemus ex Traditione Apostolica Petri, quam nobis traditionem Concilia Generalia, Pontificum decreta, & Patrum consensus declararunt, ut itidem supra jam diximus.

XXIV. Ad 4. falsum esse subsumptum ejusdem Gerhardi. Nam licet juris aut præcepti divini non esset, ut Romanus Episcopus, quæ Romanus, in Apostolica Sede succederet Petro, sed determinationem Christus Ecclesiæ reliquisset (sicuti de factò Liberum reliquit quo modo fieret Electio, ut mox dicemus) nihilominus adhuc summus Pontificatus, qui est juris divini, ex determinatione Ecclesiæ Romano Episcopatu esset annexus, ut ex dictis constat. Quod autem in casu dato (non concessio) probari non possit, Episcopum Romanum, quæ talem, esse Petri Successorem, ex isto Capite, quod Petrus fuerit Romæ mortuus, & inibi Ecclesiam fundaverit, nihil refert; quippe sufficit, juxta determinatum Ecclesiæ modum contigisse successionem.

XXV. *Error tertius.* Romani Pontifices non fuerunt legitimi Petri Successores in universali Ecclesiæ regimine. Sed istum errorem commodius refellemus in Controversia sequenti de electione Romanorum Pontificum, quam etiam concernit. Modò sufficiat, Sectarios sibi in hoc non constare. Nam negare nec possunt nec volunt, antiquissimos illos Pontifices orthodoxos fuisse, puta, Clementem, Evaristum, Marcellum & alios, qui ad annum Christi 300. vixerunt: item Julium, Damasum, Syricum, Zosimum, Innocentium &c, qui tamen attestantur, Romanos Pontifices esse legitimos D. Petri Successores; & hæc ipsi possessione constanter frui sunt. Illorum testimonia videri possunt apud Bellarminum Lib. 2. de sum. Pontif. cap. 14.

CONTROVERSIÆ XXVII.

DE ELECTIONE SUMMI Pontificis.

NON est questio de S. Petro primo Pontifice; satis enim ex dictis constat, quod Christus eum elegerit, & inauguraverit: nec

nec etiam de electione Ministrorum Ecclesiae, de qua Bellarminus lib. r. de Cler. sed solum de Successoribus D. Petri in summo Pontificatu.

PARS PRIOR.

DOCTRINAE CATHOLICORUM.

I. **D**octrina Prima. Circa Electores Papae, & eligendi formam nihil jure divino fuit determinatum, sed ipsimet Pontifici à Christo fuit relictum, ut de modo electionis disponderet. Ita communissima Theologorum sententia. Atque hinc factum, ut ait Arriaga Tom. 5. Disp. 7. n. 46. cur ipsi Pontifices saepius mutaverint modum, & restrinxerint ad pauciores personas. Nam ab initio designatus fuit totus Clerus Romanus una cum vicinis Episcopis. Postea vero ob nimiam multitudinem contractus fuit numerus Electorum ad paucos à Clero Romano, & aliquot Episcopos cap. 3. de elect. in 6. decretat. & Clement. 2. de Elect. quos Sylvester 1. in Concilio Romano appellavit Cardinales, quasi primarios & principales viros cum ante dicerentur Regionarij, tanquam Praefecti 14. regionibus urbis Romanae, quibus postea Innocentius III. an. Christi 1244. rubrum galerum imposuit, ut hoc symbolo monerentur, etiam sanguinem pro libertate Ecclesiae profundere, cujus tunc periculum à Friderico II. Imperatore & capitali Pontificis hoste. Demum Alexander III. cap. 6. de elect. Cardinalibus hanc eligendi formam praescripsit, ut non sufficeret qualibet pluralitas suffragiorum, nisi duae tertiae conspirarent, v. g. sexaginta ex nonaginta.

II. Porro adhuc plures Electores possunt adungi vel substitui, sicuti in Concilio Constantiensi Sess. 41. ad eligendum Pontificem praeter Cardinales designati fuerunt multi alij Praelati. Nonnunquam etiam Imperatoribus concessa fuit Electio summi Pontificis vel permissiva dissimulatione Ecclesiae, quod nimirum potentia Imperatorum id sibi arrogantium retundi non posset, ut Justiniani senioris & Successorum ejus usque ad Constantium IV. vel ultronea delatione ad necessaria Ecclesiae defensionem, sicut Adrianus I. concessit Carolo M. & Leo VIII. Othoni cap. 22. & 23. Dist. 63. si tamen sint authentici Canones, quos Baronius Tom. 9. An. 794. pro spurji habet ex Sigeberto schismatico imprudenter à Gratiano conscriptis. Quidquid sit, huic juri renunciavit Ludovicus Caroli Filius, & Ordo cap. 30. & 33. dist. cit. videri potest Spondanus ad A. C. 817.

III. Sed quid si Pontifex abrogaret jam modum electionis hodiernae, & antequam novum praescriberet, moreretur? In hoc casu Card. Bellar. Lib. 1. de Cler. cap. 1. putat, electionem rursus devolutum iri ad primos Electores, id est, Clerum Romanum, & vicinum. Verum probabilis est, quod censent Suarez, Vasquez, Arriaga loc. cit. n. 48. & multi alij Theologi ad generale Concilium translatum iri, idque jure Naturae, cujus lumen ostendit, summam electionem ad summam potestatem pertinere, nisi aliter fuerit constitutum. Atqui in proposito casu defuncto Pontifice & Cardinalibus mortuis aut officio suo fungi nolentibus non est major potestas in Ecclesia, quam Concilij

Generalis. Confirmatur. Tum quia Concilium Generale immediate representat Ecclesiam, & Papa non Romani tantum Cleri, sed totius Ecclesiae est Episcopus, & quia talis supremam habet jurisdictionem. Tum quia competit cuilibet communitati in casu necessitatis sibi de Capite providere. Nec refert, quod ante Cardinalium assignationem jus eligendi Pontificis penas Clerum Romanum fuerit, ut supra dictum; cum illa ordinatio tantum fuerit lex humana abolita & nunquam reviviscens.

IV. **D**octrina Secunda. Pontifex legitime electus suam potestatem non accipit ab hominibus, sed immediate ab ipso Christo, cui persona electa praesentatur. Ita ex communi Doctorem Cajetanus Tom. 1. Opuscul. Tract. 1. Ratio clara est, quia nemo potest dare alteri, quod ipse non habet vel formaliter, vel eminenter. Sed Electores Papae nec formaliter nec eminenter habent potestatem Pontificiam. Ergo non possunt alteri conferre. Est igitur Electio ista tantum conditio, sine qua Deus potestatem Pontificis in hominem non transferret, non autem ratio, seu medium, quo Electores ipsi illam potestatem electo tribuant, perinde ut Clericus à Patronis Episcopo praesentatus non accipit jus Spirituale à Patronis, sed ab Episcopo.

V. Gravior olim fuit quaestio, num de fide sit, summum Pontificem pro tempore existentem esse verum Pontificem? Pro utraque parte steterunt magnae auctoritatis Theologi, ut videre est apud Dianam Part. II. Tract. 2. de infallibilitate decret. Pontif. Resolut. 6. Ubi pro parte negativa imprimis assert M. Bannez in 22. D. Thom. q. 1. art. 10. dub. 2. ad 2. Cajetanum in cit. q. 1. art. 3. ad 4. & Castrum adversus haereses Lib. 1. cap. 9. Idem tenent Canus Lib. 6. de locis cap. 8. q. 1. ad 10. Malderus Disp. 5. de sum. Pontif. in solut. ad 4. & alij non pauci, quibus addi Card. Bellarminus potest de Concil. lib. 2. cap. 9. ubi ad objectionem postremam ait, naturalis solum evidentia & fide humana haberi, Concilia Nicenum & Ephesinum fuisse legitime congregata, atque hoc sufficere, ut definita ab illis habeantur de fide. Nam constat, eandem esse quaestionem (quod ad praesens institutum spectat) an sit de fide, hoc Concilium esse aut fuisse legitimum: & an sit de fide, hunc numero Pontificem esse verum Papam. In affirmativam sententiam hodie omnium fere Academicarum Doctores conspirant, cum quibus sit.

VI. **D**octrina tertia. De fide est, hunc numero Pontificem pro tempore existentem, nimirum nunc Innocentium XI. quem tota Ecclesia tanquam legitime electum agnoscit & recipit, esse verum Pontificem, & totius Ecclesiae Caput. Ita nominatim è societate nostra P. Alphonsus Salmiron, Valeria, Suarez, Hurtado de Mendoza, Tanner, Amicus, Oviedo, Arriaga, Castro-Palao Tr. 4. D. 1. num. 5. §. 2. Mart. Esparza de Fide Quaest. 29. Card. Lugo Disp. 1. de Fide Sect. 13. Card. Pallavicin. ibid. num. 14. o. & ne longior in recensendo sim, caeteri nostri Patres hodie omnes. Atque huic doctrinae magnum robur dedit Clemens VIII. qui, teste Dianà, in carceres conjecit nonnullos Doctores oppositum asserentes, eosque Romam venire iussit, ut opinionis suae rationem redderent. Probatur 1. De fide est, omnem canonicè electum, qui intrat Cathedram Apostolicam, esse verum Pontificem ac Pastorem universae Ecclesiae. Sed hic numero Pontifex Innocentius XI. qui communi Ecclesiae

ecclēsiæ consensu est acceptatus, ut Caput Ecclesiæ, est canonicè electus. Ergo &c. Major est certa perinde ac ista: de fide est, illum esse sanctum, qui legitimè est canonizatus. Prob. Min. Quidquid rota Ecclesiæ firmiter credit in rebus ad Religionem pertinentibus est verum, cum ipsa sit *columna ac firmamentum veritatis* 1. Tim. 3. v. 15. & errare non possit agnoscendo aliquem pro vero Pontifice, qui talis non est, uti revera non est, qui canonicè electus non fuit. Atqui post factam Papæ inaugurationem & promulgationem, ejusquē universalem acceptationem atque approbationem Ecclesiæ firmiter credit, illum fuisse legitimè electum. Ergo est verum &c.

VII. Probatur 2. Martinus V. Papa in Concilio Constantiensi statuit, ut hæreticis qui Ecclesiæ reconciliari vellent, primò proponeretur, *ut credant, Papam canonicè electum, qui pro tempore fuerit (expresso ejus nomine) esse Successorem Petri, & habere supremam in Ecclesia potestatem.* Ergo Pontifex supponebat, hoc esse de fide, cum ab hæretico non exigatur nisi assensus rerum ad fidem pertinentium, & quidem absolutus, non virtualiter conditionatus, nempe si iste Pontifex sit canonicè electus; talis enim consensus foret frustraneus.

VIII. Probatur 3. Quia debemus fide credere omnia definita in Concilio Tridentino v. g. & alijs Concilijs Generalibus legitimis. Ergo debemus fide credere, illud esse legitimum Concilium; sicuti quia credere debemus fide omnia contenta in Evangelio S. Marci, debemus etiam fide credere, illud esse verum & canonicum Evangelium; si enim prudenter possemus dubitare, aut formidare de legitimitate Concilij, possemus etiam dubitare vel formidare de ejusdem definitionibus. Cum ergo valor Concilij dependeat ex consensu & approbatione veri Papæ, sine qua approbatione Concilium non habet auctoritatem legitimi Concilij, consequens est, ut eadem fide credi debeat verus Pontifex, à quo Concilium legitimum habeat auctoritatem & valorem.

IX. Dicunt Adversarij. Tridentinum futurum fuisse infallibile, etiamsi non habuisset verum Pontificem, sed solum existimatum talem ab Ecclesia. Transeat hoc; non tamen futurum fuisset à parte rei legitimum; siquidem hæc diversa sunt, & plus requiritur ad hoc, quam ad illud, Dixi transeat. Nam Adversarij probare debent ex S. Scriptura, Pseudopapæ promitti illam infallibilitatem. Si itaque afferant illa testimonia, quibus jubemur Ecclesiam audire, & quibus promittitur Ecclesiæ, quod nunquam sit erratura, utpote *columna & firmamentum veritatis*: & inde colligere velint, ad divinam spectare Providentiam, ut Deus etiam Pseudopapam ita gubernet, ne inducat totam Ecclesiam in errorem. Nos meliore jure dicemus, & ex illis locis colligemus, ad providentiam Dei spectare; non permittere, ut Ecclesia tota erret circa Papam, recipiendo ut legitimum, qui ex impedimento occulto est incapax. Nam quando dicitur Matth. 16. v. 18. *super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam*, omnes Catholici faterentur, promissionem factam esse Petro & Successoribus ejus, id quod non absque violentia extenditur ab Adversarijs ad pseudosuccessorem. Tum quia putatitius Successor non est absolutè & simpliciter Successor. Tum quia hoc ipso, quod Christus promiserit; Ecclesiam suam fundandam esse supra Successores Petri, promisit etiam, se semper

de Successoribus provisorum; quis autem dicat Successorem putatitium esse opus divinæ providentiæ?

X. Probatur deniq; 4. Ecclesiæ maximè ut conjuncta suo Capiti non potest errare. Sed universa Ecclesiæ cum suo Capite tenet, Innocentium XI. esse verum Pontificem. Ergo fide divinè tenendum est, aut dicendum, Ecclesiam cum suo Capite posse errare cognoscendo pro vero Papa, qui revera non est talis. Distinguit Banez inter errorem practicum, & speculativum; illum vocat, quando secundum prudentiam erratur: hunc vero quando quis aliter de re judicat, quam sit in se; quem posteriorem concedit contingere in proposito posse, sicut, inquit, Ecclesiæ diu specularivè erravit, judicando eunuchos matrimonio habiles, donec per Sixtum V. fuerit veritatem edocita. Sed facile responso hæc refellitur; quia Ecclesiæ universalis in his, quæ proponit circa inanimatam fidei regulam, quæ est Sacra Scriptura, non solum practicè, sed etiam specularivè errare non potest. Ergo errare etiam nequit in accipienda regula fidei animata, quæ est summus Pontifex. Instantia de Eunuchis nihil probat; siquidem Ecclesiæ matrimonia Eunuchorum non judicavit vera, & ut talia, approbavit, sed solum toleravit ac permisit, donec ad judicium de illis ferendum se applicaret.

XI. Confirmatur prior nostra Doctrina solutione eorum argumentorum, quæ ab Adversarijs pro opposita sententiâ afferuntur. *Primum.* Non apparet, ex quo constare possit, hunc numero Pontificem v. g. Innocentium XI. esse verum ac legitimum Papam. Nam neque includitur in revelatione generali, neque speciatim ostendi potest, ubi & quando id revelatum fuerit. Respon. ex communi fere Theologorum sententiâ, quod hic numero Pontifex sit legitimus Pontifex, revelatum fuisse tum in hac generali propositione: *Omnis legitimè electus & promotus ad cathedram Petri est legitimus Papa: tum in illa, quod Ecclesiæ sit columna & firmamentum veritatis*, atque errare in rebus ad Religionem pertinentibus non possit. Nam in hac generali regula, inquit Card. Lugo loc. cit. num. 330. continetur, eam errare non posse in cognoscendo hoc individuum pro vero Capite, & Regula visibili fidei Catholicæ, in quo gravius & periculosius erraret, quam circa aliquod objectum fidei particulare, quod non esset fundamentum aliorum, sicut Regula visibilis est fundamentum Fidei & Ecclesiæ, quæ ideo supra Petrum & ejus Successorem fundata dicitur, ut proinde ex eo, quod Ecclesiæ hunc numero Pontificem agnoscat & acceptet tanquam Pontificem verum, certò ac sufficienter innoscat, eundem contineri in illa priori propositione, & esse legitimè electum & promotum ad Cathedram Petri.

Arriaga Disp. 7. cit. num. 52. hoc universale responsum minimè quidem rejicit, insuper tamen putat, hunc numero Papam esse legitimum Papam, specialiter etiam ac de novo revelatum fuisse Ecclesiæ. Nam DEUS, inquit, dupliciter aliquid revelat, vel propriè, loquendo exterius vel interiori cum eo, cui revelat, quæ ratio ne non est necessarium, dari modò in Ecclesiæ revelationem universalem ad credendum: vel alio modo in actu exercito non permettendo, ut ille, qui

tem

rem proponit, ullo modo aberret, sed ita intellectū ejus suā providentiā disponendo dirigat, ut veritatem tangat. Hoc igitur posteriore modo vult cit. Author, Deum revelare Ecclesiæ suæ, hunc numero Pontificem esse legitimum Pontificē; quippe non permittit, ut toti Ecclesiæ aliquis proponatur indubitanter, ut verus Papa, qui reverā talis non est; id autem eum non permittere, habemus ex eo, quod promiserit, se Ecclesiæ adfuturum; quam promissionem in hoc maxime puncto præstare debet, à quo totius Ecclesiæ gubernatio & rerum credendarum declaratio dependet.

XII. Porro de eadem valida electione constat nobis inde, quod & Cardinales & Episcopi & Clerus & totum ferme Ecclesiæ Corpus illam electionem absque contradictione acceptet. Id autem, quod communiter dicitur, secluso ipso Papa, DEUM Ecclesiæ suæ nihil revelare, distingui debet; quando Papa jam fuit receptus tanquam verus & legitimus Pontifex, & res ab eo est decidenda, fatemur, DEUM tunc erga illum solum exercere illam infallibilem suam assentientiam: at verò ut ipsemet Papa recipiatur, quā talis, debet id per Ecclesiam præstare; quare dirigendo eandem, ne erret in tali electione, revelat nobis altero illo, quem diximus, modo, quis sit Papa & Caput Ecclesiæ. Unde ulterius patet, quando incipiat esse de fide, hunc numero Pontificem pro tempore electum esse verum ac legitimum Pontificem; nimirū quando tota aut fere tota multitudo conspicitur uniformiter assentiri legitimitati electionis, aut tot jam & tales assensisse, ut prudenter dubitari non possit, quin reliqui in eandem sententiam iturifint, in spectis circumstantijs, quæ in loco proximo innotescunt; nulla enim hujus articuli magis idonea propositio aut datur de facto, aut dari cogitariq; facile potest, agendo conformiter ad conditionem humanam, atque humano modo, cui sese accommodat divina providentia, ut bene P. Esparza quaest. 29. cit.

XIII. Alterum argumentum. Credere, hunc esse verum Pontificem, supponit, eum rite esse baptizatum; siquidem nullus, qui non est baptizatus, est capax Papatūs. Sed hoc circa prædictum Pontificem scire non possumus, cum nobis non constet, utrum baptizans intentionem habuerit baptizandi. Respon. eo ipso quod revelatum sit, hunc v. g. Innocentium XI. esse verum Pontificem, revelari etiam, cum esse baptizatum saltem implicite. Nam si Baptismus includitur tanquam pars essentialis in veritate Papatūs, ut multi volunt, erit etiam de fide ipse Baptismus, quia immediatè erit revelatus, licet confuse tanquam pars in toto. Si verò, ut probabilius judicamus, baptismus non includitur formaliter in veritate Pontificatūs, sed prærequiritur essentialiter tanquam extrinsecum aliquod connotatum, ut Deus conferat potestatem huic homini, tunc erit magis implicite revelatus, quia sequitur ex duabus propositionibus de fide; nempe quod omnis Pontifex verus sit baptizatus: Et quod hic numero homo sit verus Pontifex. Cum ergo ex Theologia Scholastica constet, objectum conclusionis, quæ infertur ex duabus præmissis revelatis, posse etiam credi immediatè de fide absque discursu ex revelatis, adeoq; ut explicatum, consequenter dicendum, baptismum hujus numero Pontificis ab Ecclesia acceptati esse de fide. Itaque concessā Majore, distinguitur Minor. Non possumus certò scire ante acceptationem

nem Ecclesiæ, concedimus; post istam acceptationem, negamus; unde tantum sequitur, hunc numero Pontificem esse baptizatum, esse legitimum Pontificem &c. non esse nobis de fide credendum absolute ante acceptationem Ecclesiæ: fecus post istam acceptationem.

XIV. Quod diximus de Baptismo, plerique Authores dictum volunt de Sacris Ordinibus. Verum Arriaga de his nihil affirmat. Nam, inquit, tota jurisdictio, in qua propriè consistit Papatūs, est independens ab Ordine Sacro. Si ergo verus Papa potest esse sine ordinibus per medium annum, cur non per totum. Si inferas. Ergo si ordinet, & absolvat Sacramentaliter, poterit errare, id quod est in magnum præjudicium Ecclesiæ. Respondet cit. Author num. 51. quoad hoc forsitan non majus fore præjudicium, quam si alius Episcopus vel simplex Sacerdos absolvat & ordinet; quod non proflus improbabile videri potest. Nihilominus prior opinio, ut communis retinenda est; cum utiq; pluris interfit Ecclesiæ, Papam in ordinando & absolvendo errare non posse, quam privatum Episcopum vel Sacerdotem.

XV. Tertium argumentum. Qui recederet à moderno Pontifice summo, esset quidem schismaticus, non verò hæreticus. Ergo non est de fide, quod ille sit legitime electus Pontifex summus; siquidem recedere ab aliquo dogmate ad fidem spectante est hæresis, & non solum schisma. Respon. cum hæresis & schisma differant ratione formalis, minimè necessum est, ut omnis schismaticus sit hæreticus; qui enim unitatem Ecclesiæ & Pontificis prælationem agnoscit, ex malitia tamen non vult illi subijci, & in hac subjectione cum reliquis Ecclesiæ membris communicare, purè schismaticus censetur; si quis tamen recederet cum errore intellectus, quo non crederet eum, quem Ecclesia pro summo Pontifice recepit, & retinet, esse verum ac legitime electum summum Pontificem, verè esset hæreticus, posito, quod propositio, de qua agimus, ad fidem pertineat. Videri potest Castro-Palao Tr. 6. D. 4. p. 5.

XVI. Quartum & ultimum argumentum. Per leges Ecclesiasticas irritatur electio facta cum impedimento occulto v. g. Simoniae, insufficientis numeri suffragiorum &c. Ergo sic electus erit tantum Pontifex apparens, etiamsi postmodum à tota Ecclesia acceptetur; quia juxta regulam juris, quod ab initio vitiosum est, tractu temporis non convalescit. Si dicatur, ad divinā Providentiā pertinere non permittere, fieri electionem irritam cum tali impedimento, sequitur perperam & frustra fuisse introducta illa impedimenta ad irritandam electionem, etiam quando occulta sunt. Respon. prædictas Leges nec habere, nec posse habere locum, nec intelligi oportere nisi de prima electione, per quam à Cardinalibus factam non statim evadit fide certum, quod electus sit verus Pontifex. Si igitur illa electio ex occulto impedimento ponatur irrita, succedit alia nullo jure positivo irritabilis, quam facit Ecclesia, acceptando illum hominem pro vero Pontifice; & licet hæc acceptatio proveniat ex errore præcedente, non est tamen conditionata, sed absoluta; melius quippe est, Ecclesiam habere pro vero Pontifice aliquem, qui invalidè fuerit electus, quam ignoranter carere vero Pontifice, & eum pro tali venerari, qui reipsa non sit; ideoq; in prædicto casu penes universam Ecclesiam est potestas, providendi sibi de

Capite legitimo, suppleto omnes juris defectus, ne maneat acephola; quam potestatem eligendi penes Ecclesiam evincunt argumenta, quæ præsentis doctrina nostra adduximus; censetur autem Ecclesia illum eligere quasi secundò, quem acceptat. Cætera argumenta, quæ contra eandem doctrinam nostram obijciunt hæretici, commodius in altera parte solvemus.

XVII. *Doctrina quarta.* Summus Pontifex potestatem suam iterum potest amittere. Ita omnes Doctores, qui triplici modo fieri id posse affirmant. *Primò.* Voluntariâ summi Pontificatus renunciatione, uti definitum est à Cælestino V. sicuti constat ex ejus decreto, quod fuit inferum juri communi cap. 1. de Renunt. in 6. Ubi dicitur, posse Romanum Pontificem, maximè cum se insufficientem agnoscat ad gubernandam Ecclesiam & ad onera sustinenda, renunciare Papatui; quod decretum sanctus Pontifex suo exemplo ad perpetuam rei memoriam obsignavit An. Christi 1. 2. 94. Idem ante Cælestinum fecisse Benedictum IX. scribit Spondanus ad An. Christi 1044. Utrum autem renunciatio ista, ut suum sortiatur effectum, acceptari debeat ab Ecclesia, non satis constat. Affirmat Arriaga D. 7. num. 57. ratus, id omnino certum, quia tunc Papa non habet supra se Caput ullum. Negat probabilis Bellarminus Lib. 2. de Pontif. cap. 29. quia Christus non confert independentem ab Ecclesia Pontificatum. Ergo nec aufert. Unde patet ad rationem in oppositum; etenim Ecclesia non exerceret tunc actum potestatis supra Papam, sed solum daret consensum suum tanquam conditionem, sine qua Christus Pontificatum auferre noller.

XVIII. *Secundò.* perpetuâ amentia, si in hanc Pontifex incideret. Ita communiter Doctores, asserentes illum tunc ipso jure divino eâ potestate Pontificiâ excidere. Nam fundamentum jurisdictionis est usus rationis, ita ut perpetua amentia quoad capacitatem jurisdictionis & dignitatis morti æquivalet.

XIX. *Tertiò.* Hæresis, si Papa in hanc laberetur, & monitus non respiceret. Ita omnes Doctores, inter quos tamen non convenit, an amissio ista Pontificiâ potestatis fiat ipso facto, jureque divino, saltem si hæresis sit notiora & palam divulgata in Ecclesia: an verò solum post sententiam declaratoriam criminis. Prius tenent multi ex antiquis Theologis & Canonistis, quos sequuntur Bellarminus Lib. 2. cit. cap. 30. & Tanner Tom. 3. D. 1. §. 4. num. 174. Moventur. Tum quia sententia etiam declaratoria criminis requirit jurisdictionem, quam non habet Ecclesia in Papam. Tum quia Papa omnibus Episcopis est Superior, quomodo ergo ab istis judicari potest? Tum quia hæretici sunt vitandi ex præcepto Christi & Apostolorum. Ergo Papa obstinatè hæreticus non debet manere Caput Ecclesiæ; siquidem hoc maximè debemus non vitare, imò ad illud in præcipuis causis recurrere. Posterius probabilis asserunt Recentiores Theologi, quos refert & sequitur Arriaga Disp. 7. cit. num. 58. Probat. Tum autoritate Clementis I. qui in epist. 1. attestatur, D. Petrum docuisse, Papam hæreticum esse deponendum. Tum quia amissio Potestatis Pontificiæ est poena longè gravissima. Ergo debemus habere jus divinum expressum, ut asseramus, illam ipso facto incurri; nullum autem tale jus

ostendi potest. Quare verò similis est, prædictam penam à Papa hæretico non incurri ante sententiam Ecclesiæ, hoc est, Episcoporum in unum congregatorum; quod universale Concilium etiam nesciente, imò reluctante Pontifice in tali casu convocari potest, idque jure divino per traditionem cognitum, ut habet communis sententia, & videtur rationi valde conforme, ut, quandoquidem post Papam ipsi sint Ecclesiæ Pastores, sint etiam in eadem causa Judices.

XX. Respon. ad 1. rationem in oppositum. In casu hæreseos Ecclesiâ habere jus supra Papam, adeoque posse eam procedere in ordine ad declarationem criminis; quantumvis ad hanc non sit necessaria jurisdictio in Reum; si enim gloriosum aliquod factum v. g. de Canonizando declarari juridicè potest absque jurisdictione in illius Authorem, cur non etiam facinus hæreseos de Papa hæretico? Inferes. Ergo quando crimen adeo est clarum & publicum, ut nullâ planè majori indigeat probatione, eo ipso jam censetur depositus absque novo concilio. Negamus illatum; esto enim ad publicationem & probationem delicti id non sit necessarium, quia tamen id ipsum authenticè Ecclesiæ toti proponi debet, necessarium erit illud Concilium, ut juridicè res fiat, & ut declaratur, veniendum esse ad electionem. Quod si ante Concilium constet ejus emendatio, deponi non potest, nisi lapsus fuerit; tunc enim præsumitur, hæreticus jure deponendus. Ad 2. Ecclesiam se tunc non habere, nisi ut declaratricem criminis: Christum verò ei Pontifici immediate auferre jurisdictionem; sicuti è contrariò supra diximus in Electione, Ecclesiam se habere ut designatricem personæ: Christum autem ut datorem jurisdictionis. Ad 3. hæreticum omnino esse vitandum, si rite de ejus crimine constat; quod in præsentis casu asserimus non antè fieri, quam Ecclesiæ judicium accedat. Et certe si Papa ob hæresin statim dignitate suâ excideret, gravia in Ecclesia sequerentur incommoda; quippe semper dubitare possemus, an non esset occultus hæreticus; quod si hæresis externa sit, non tamen sufficienter probata, eadem se ingerent incommoda; quia perinde se haberet, ac si occulta foret. Quare cum supponamus, hæresin non esse destructivam dignitatis Pontificiæ, etiamsi illa externa sit, reipsâ hanc non tollit, sed solum facit, ut Papa ob talem hæresin judicari possit.

XXI. Quod diximus de hæresi, tenendum suo modo etiam de schismate, quando ex pluribus simul electis discerni non potest, quisnam sit legitime electus; tunc enim propter bonum publicum Ecclesiæ quilibet electus tenetur suo juri renunciare: & si nolit, potest deponi, sicuti An. Christi 11. 77. in Concilio Venetijs sub Alexanoro III. habito exauctoratus est Joannes quidam Abbas sturmenfis, quem Calistum III. dixerunt. Videri potest Spondanus prædicto anno, ubi num. 9. ait, eundem fuisse degradatum, & ab ipso Imperatore Friderico atque ab omnibus Principibus Ecclesiasticis & Sæcularibus dejectum ac reprobatum. De reliquo nulla in tali schismate incommoda sequuntur, etsi aliqui Papæ existimato adhererent. Nam sublato schismate uniuntur legitime electo Pontifici, atque ab hoc petunt confirmationem earum gratiarum, quas ab apparente Papa acceperunt, ac proinde eo ipso jam cessat periculum

lum irreparabilis damni, & falsorum dogmatum. Hinc Pontifices, qui postea sine contradictione legitimi reperiuntur, solent vel invalidare, vel revadidare, quæ sub schismate acta fuere, prout in Ecclesiæ bonum expedire iudicant. Sic Martinus V. fecit, postquam tandem legitime, & sine controversia electus ac cognitus fuit Papa, deletor prorsus schismate.

XXII. *Doctrina quinta.* Extra casum hæresis seu apostasiæ nec ob ulla quantumvis gravia & notoria crimina, nec ob alia incommoda vel calamitates privari Papa suâ potestate unquam potest. Ita contra Glossam cap. si Papa, dist. 40. communiter Doctores. Ratio est, ut ne occasio arripiatur accusandi & expellendi Pontificem iniuste è Sede sua: Item schismata faciendi &c. Hinc Axioma ex cap. Nemo. qu. 3. *Prima Sedes à nemine iudicatur.* Videri potest Bellarminus Lib. 2. cit. à cap. 27. Item Lib. de Clericis cap. 9. ubi quærit, an Papa designare sibi possit Successorem. De qua etiam quæstione agunt Suarez Tom. de fide Disput. 10. Sect. 4. Amicus ibid. D. 6. num. 205. Arriaga Tom. 5. Disp. 7. num. 47. & alij, qui consuli possunt; ad propositum nostrum quæstio ista nihil utilitatis habet.

PARS POSTERIOR.

ERRORES HÆRETICORUM.

XXIII. *Error primus.* Ex Romanis Pontificibus nullum fuisse legitimum Petri Successorem. Ita communiter omnes hæretici, quorum argumenta edacervatim proponunt Joan. Gerhardus Libri 2. Parte 1. à fol. 468. Molinæus Lib. 3. c. 3. à fol. 312. Amesius Tom. 1. à fol. 159. & alij Sectarij, quæ omnia ad ista quatergemina redigi possunt, *Primum* desumitur ex autoritate Historicorum Platinae, Martini Poloni, & Urspergensis, qui testantur, Romano Pontifici Primatum non à Christo, sed ab Imperatoribus; & nominatim ab impio Phoca fuisse concessum.

XXIV. *Secundum* depromitur ex Concilijs & Patribus, qui Primatum Romani Episcopi non agnoverunt, imò nec sibi arrogare ausi fuerunt; quod, inquit Adversarij, aperte constat 1. ex Concilio Chalcedonenfi, ubi Cyprianus & alij Episcopi congregati litteris ad Papam scriptis eum non Patrem, aut Pastorem, sed Fratrem appellarunt, tanquam sibi parem. 2. in Concilio Carthaginensi VI. prohibita sunt appellationes ad Romanum Pontificem. Ergo non est agnitus pro supremo Iudice; nam, ut Calvinus Lib. 4. Instit. cap. 7. §. 9. scribit, summum imperium apud eum esse constat, ad cuius tribunal provocatur. 3. Polycrates Episcopus Asiaticus & Irenæus Victorij Papæ restiterunt, cum Episcopos Asiaticos excommunicaret. 4. S. Hieronymus epist. 85. ad Evagrium scribit: Ubique fuerit Episcopus sive Romæ sive Constantinopoli, ejusdem meriti, ejusdem etiam est Sacerdotij. Ergo omnes Episcopos pares agnovit, & nullum altero Superiorem. 5. Cyprianus lib. 1. epist. 5. desperatos & perditos vocat, qui putant, minorem autoritatem esse Episcoporum in Africa constitutorum, quam Romani sint Episcopi. Idem asserit, neminem esse dicendum Episcopum

Episcoporum, nullum Episcopum ab alio iudicandum, sed à solo Christo. Ergo non existimavit Episcopus Romano Pontifici esse subjectos.

XXV. *Tertium* arripitur ex vita & moribus Pontificum Romanorum, ex quibus, ut ajunt hæretici, multi fuerunt nomine Papæ indigni, utpote Magi, Sagi, hæretici, adulteri, homicidæ, simoniaci &c. à Sylvestro II. ad Gregorium VII. fuerunt quintecim Papæ palam pro Magis habiti, ut multi historici testantur, quibus addi potest D. Antonius P. 2. hist. tit. 16. cap. 1. §. 18. idipsum de Sylvestro scribens. Formosus I. fuit homo factiosus. Bonifacius VI. nefarius. Sergius III. nefandus. Ioannes XI. Sergij ex Marozzia scorto Filius turpissimus. Joannes XII. impurissimus, qui etiam deprehensus in adulterio interijt. Et alij sceleratissimi, ut Genebrardus in chronolog. fol. 540. in hæc verba scribat: *per annos fere 150. Pontifices circiter 50. à Joanne fil. VIII. qui Nicolao & Adriano sanctissimis licet Pontificibus successit, ad Leonem IX. usq. (qui primus à DEO vocatus velut alter Aron antiquam Pontificum integritatem in Sedem Apostolicam revocavit) à virtute Majorum prorsus defecerunt, apostatici, Apostatici potius, quam Apostolici.* Testatur idem Author, aliquos Simoniaci in Sedem Papalem evasisse, alios in eandem intrusos fuisse. Quomodo ergo omnes Pontifices fuerunt legitimi Petri Successores?

XXVI. *Quantum* & ultimum argumentum deducitur ex rationibus, quibus (ex opinione Sectariorum) vel falsis vel ridiculis Pontifices non potuerunt probare Primatum suum. v. g. 1. in Concilio VI. Carthaginensi tres Pontifices Zozimus, Bonifacius, & Cælestinus pro suo Pontificatu summo allegarunt quemdam canonem Concilij Niceni, quem Episcopi Africanani in nullo libro reperire potuerunt; ut proinde fictus esse debeat. 2. in Concilio Florentino Eugenius IV. pro suo Papatu protulit postumas litteras Josephi Patriarchæ Constantinopolitani jam Florentiæ mortui, quas moribundus & tremulus scripserit. Quis autem credat, hominem morti vicinum & tremulum scribere potuisse? 3. Anacletus Papa cap. 2. Dist. 22. ait, Petros concessum, ut Cephas, hoc est, Caput esset, & Primatum teneret Apostolatûs, insinuans, quod Glossa exprimit, nomen Cephas sumptum à Græco κεφαλή Caput, cum sit vox Syriaca non Caput sed petram significans, interprete Joanne Evangelistâ cap. 1. v. 42. Innocentius III. cap. 6. de Majoratu & obed. ineptissime probat, Pontificem esse supra Imperatorem, eò quod fecerit Deus duo luminaria Solem & Lunam, id est, Pontificem & Imperatorem, & illum esse majorem isto, sicut Sol major est Luna. Bonifacius VIII. Extrau. Unam Sanctam, eod. tit. probat, Pontificem habere duplicem jurisdictionem, temporalem & Spiritualem, quia Apostoli Luc. 22. v. 20. dixerunt Christo: *Ecce duo gladij hic.* Ibidem probat, Pontificem esse supremum & universalem Judicem; quia Paulus, 1. Cor. 2. v. 15. ait: *Spiritualis iudicat omnia: & ipse à nemine iudicatur;* quasi Solus Pontifex sit Spiritus. Ibidem probat, unum esse Caput totius Ecclesiæ, quia Genesis 1. v. 1. dicitur Deus omnia in principio creasse, non in principijs.

XXVII. Errorem istum maximum unanimiter rejiciunt Sac. Concilia & Patres, qui de Successione Pontificum scripserunt. Ex Concilijs Florentium Græcis & Latinis Patribus consentientibus

tibus ira statuit: *Definimus Sanctam Apostolicam Sedem, & ipsum Pontificem Romanum Successorem esse Beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusq; Ecclesie Caput, & omnium Christianorum Patrem ac Doctorem existere, & ipsi in B. Petro pascendi, regendi & gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro Jesu Christo potestatem traditam esse.* Ex Patribus D. Augustinus in epist. 102. non minus efficaciter, quam breviter ait: *in Romana Ecclesia semper Apostolica Cathedra viguit Principatus.* Unde etiam in Constitut. Novella 131. Justiniani secundum Sacrarum Synodorum decreta Primatum Sanctissimo veteris Romæ Episcopo tribuitur. Argumenta Sectariorum omnia ruinosa sunt & suis destituta fundamentis. Nec malè hæreticos in conatu tollendi Papatûs araneis similes dixeris; tum quod araneorum instar fatigent atq; eviscerent se in opus nullius prorsus roboris & valoris. Tum quod ex flosculis pulchris non nisi venenum exfugant, ut in solutione omnium, quæ affe runt, apparebit. Itaque.

XXVIII. Respond. I. *Ad argumentum primum ab auctoritate desumptum.* Si propriè neque per Apostolicam quidem Auctoritatem aut Conciliorum statuta Romanus Pontifex est totius Ecclesie Caput & Pastor seu Primas, multò minùs Auctoritate Imperatoriâ talis esse potest, cum Imperatorum non sit; alijs conferre Ecclesiasticam & Spiritualem potestatem, cujus ipsi exortes sunt. Certè Pontificem non habere suam illam supremam potestatem ab alio, quam à quo D. Petrus ipsam habuit: neque D. Petrum aliunde habuisse, quam à Christo, & vi institutionis hujus, luculenter demonstrari ex Sac. Scriptura, Patribus, & totius Antiquitatis historia satis & abunde constat ex ijs, quæ supra diximus. Historia, quâ unicè argumentum nititur, ab hæreticis corrupta fuit. Nam Phocas Imperator Primatum Papæ non dedit, sed solum defendit contra Cyrillum Patriarcham Constantinopolitanum, qui Bonifacio Pontifici Romano se æquare & titulum Universalis Episcopi usurpare moliebatur. videatur Cardinalis Baronius in Annal. Ecclesiast. ad An. Christi 606. Constat etiam apertè ex jure civili L. 8. C. de sum. Trinit. & Fid. Cath. Ex Novella 131. Collat. 9. tit. 14. c. 2. vetustos Imperatores ante Phocam, ut Valentinianum, Gratianum, Theodosium jam agnovisse Primatum Pontificis. Habebat quoque in Tom. 2. Conciliorum Epistola præfixa Concilio Chalcedonensi ejusdem Valentiniani III. Imperatoris in Oriente (qui 170. annis Phocam præcessit) ad Theodosium II. Imperatorem Occidentis, in qua pro re præsentis sic præclare loquitur: *Fidem à nostris Majoribus traditam debemus cum omni competente devotione defendere, & dignitatem propriæ Venerationis B. Apostolo Petro intemeratam & in nostris temporibus conservare, quatenus Beatissimus Romanæ Civitatis Episcopus, cui Principatum Sacerdotij semper omnis Antiquitas contulit, locum habeat, ac facultatem, de fide & Sacerdotibus judicare.* In quibus duo singulariter notanda. Primum. quod Romanæ Civitatis Episcopo Principatum Sacerdotij super omnes Antiquitas contulerit, id est, tota retro Antiquitas, non ipse, quem dixi, Valentinianus III. nec alij ante eum Christiani Cæsares. Alterum. quod Dignitas B. Petri Apostoli vocetur *dignitas propriæ venerationis*; quæ scil. B. Petro in suis Successoribus & nulli alteri tribuitur. Quid potest inveniri illustrius pro legitima Successione D. Petri in Prin-

cipatu Romani Pontificis, eoque antiquissimo ante tempora ipsius etiam Valentiniani, quæ sunt tempora illa sincera etiam Sectarijs nostris & casta nigraque in Fide? Hinc igitur non solum refelluntur Magdeburgenses, qui Cent. 5. scripserunt Primatum Ecclesie fuisse Romano Episcopatu annexum auctoritate Phocæ; sed etiam Wiclef & Huss, qui apud Waldensem Lib. 2. doct. Fidei cap. 7. id factum dixerunt decreto Constantini M. Item Lutherus & Calvinus, quorum ille Lib. de potest. Papæ id ipsum statuto Constantini IV: iste verò Lib. 4. Instit. cap. 6. decreto Pipini & Caroli M. Imperatorum affinxit. Quia hi omnes sunt posteriores tempore, neque dare possunt spiritualem potestatem, quam ipsi non habent. Videri potest P. Adamus Tanner in Dioptra Fidei. Lib. 3. cap. 6. ubi hoc Adversariorum argumentum pluribus refutat.

XXIX. Respon. II. *ad argumentum secundum ex Concilijs & Patribus depromptum.* Longè alienissimum esse à veritate, quod olim nec Concilia, nec Patres agnovissent Primatum Romani Episcopi: & quod ipsi Romani Pontifices arrogare eundem sibi non fuerint ausi. Nam contrarium apertissime ostendit Bellarminus Lib. 2. de Pontifice à cap. 12. adductis quàm plurimis eorum luculentis testimonijs, quod ipsum & nos hactenus fecimus, & satis etiam constat ex recens cit. constitutione Novell. 131. collect. 9. tit. 14. cap. 2. Ubi Justinianus: *sancimus, inquit, secundum earum Sacrarum scil. quatuor Synodorum Nicænæ, Constantinopolitanæ, Ephesinæ primæ, & Chalcedonenfis, de quibus immediate loquebatur Imperator definitiones, sanctissimum Senioris Romæ Papam primum esse omnium Sacerdotum: Beatissimum autem Archiepiscopum Constantinopolitanum novæ Romæ secundum habere locum post Sanctam Apostolicam Senioris Romæ Sedem, alijs autem omnibus Sedibus præponitur.* Ad 1. instantiam dicimus, Fratris appellationem nihil officere Primatu, etenim omnes Fideles se mutuo Fratres vocabant tanquam ejusdem Fidei consortes. Ut ergo Episcopi Chalcedonenses profiterentur, se in fide cum Romano Pontifice conspirare, Fratrem eum nominârunt; interim alijs modis ejus eminentiam protestantes; quia scil. primum locum dederunt Legatis Pontificijs, & Leonem I. tunc Pontificem honorificentissimis titulis affecerunt, ut constat ex Act. 1. & 2. ubi Aëtius Episcopus Nicopolis eundem S. Leonem Dominum nostrum & sanctissimum Papam vocat; *quoniam inquit, nunc Domini nostri & Sanctissimi Papæ lecta est Epistola, ut refert Bellarm. cap. 31.* Ad 2. Patres ibi collocatos non prohibuisse appellationem ad Romanum Pontificem, ut falso citant Hæretici, sed supplicibus literis deprecatos rigidiorè modum procedendi per armatum militem, ut ostendit Cardinal Baronius & hujus Compendiator Spondanus circa annum Christi 419. Cæterum quod omnes Episcopi totius Orbis, qui in judicijs Ecclesiasticis sentiunt se gravatos, ab Episcopis & synodis Provincialibus possint appellare, & confugere ad Romanum Pontificem tanquam ad Superiorem Judicem, cui reliqui omnes Episcopi subjecti esse debeant, & à cujus sententia ulterius appellare non liceat, patet apertissime ex Concilio Sardicensi can. 4. ubi decernitur; *si Episcopus aliquis deponatur, & iste contra hoc judicium Synodi Provincialis ad Papam appellet, ne alius in locum illius desti-*

natus ordinetur, nisi causa depositionis in iudicio Romani Episcopi fuerit determinata & approbata. Quare calumnia est Calvinii, quando ait, appellationes fuisse derisivas; imò exceptas cum honore, & efficaces fuisse, ostendit Baronius loc. cit. & suo exemplo docet D. Athanasius vir Catholicissimus, sanctissimus, & doctissimus, qui ab Episcopis orientalibus appellavit ad Julium Romanum Pontificem post annum Christi 341. & ab eodem fuit restitutus.

XXX. Quid ad hæc Amelius, Gerhardus, Molinæus, Heilbrunner, & alij Sectarij? tria nequicquam tentant effugia. Primum. Appellationes Ecclesiasticas non esse ad jurisdictionem Superiorem, sed ad communem fraterni auxilij communicationem. Scilicet ignoravit tota Antiquitas, quid sit Appellatio Ecclesiastica? Profecto Athanasius Patriarcha Alexandrinus injustè ab Orientalibus damnatus apud Julium Papam non qualemcumque auxilij communicationem petijt, sed tanquam apud superiore iudicem justam defensionem requisivit. Secundum. Concilium Sardicense, teste Bellarmino, non esse ex integro approbatum. Trecenti Patres hujus Concilij confirmarunt Fidem Catholicam; unde ista Synodus dicitur pars vel appendix I. Nicæni concilij: & quidquid illi Patres statuerunt, fuit universim receptum: atque inter ista etiam jus appellandi ad Romanum Pontificem habetur approbatum. Præter prædictos Patres fuerunt quidem septuaginta sex alij Episcopi Orientales, qui fidem Arianam subscripserunt; sed contra reliquorum decreta nihil potuerunt. Tertium Episcopi Orientales in Concilio Antiocheno restiterunt Julio Pontifici, quod Athanasium ad se fugientem, qui in Synodo orientali fuerat damnatus, absolvisset, & Sedi suæ restituisset, causantes, plus istum auctoritatis usurpare, quam debebat. Ergo ex hoc facto nihil probatur. Hoc effugio magis implicant se Adversarij. Nam inter illos Episcopos, qui Julio Papæ restiterunt, erant 36. Ariani, ut refert Baronius & ex isto Spondanus ad an. Christi 341. num. 3: contra verò Athanasius, qui pro Julio stetit, vir erat, ut diximus, fide Catholicâ, sanctitate vitæ, & doctrinæ excellentia præstantissimus. Huic ergo argumento: Episcopi Orientales, qui magnâ ex parte erant hæretici, restiterunt Papæ. Ergo non habebant illum pro Capite Ecclesiæ. Huic, inquam, argumento nos opponimus istud altetum: Athanasius vir Catholicissimus, integerrimus, & doctissimus ab Episcopis orientalibus appellavit ad Pontificem Romanum tanquam Superiorem Iudicem. Ergo agnovit illum pro Iudice Superiore. Utra harum argumentationum præstat? Adversarij credunt Episcopis hæreticis: Nos Patriarchæ Catholico, eiq; Sanctissimo juxta ac doctissimo ad stipulamur. Nec silentio prætereundum, prædictos Episcopos hæreticos postmodum errorem suum agnoscere & detestantes Romam venisse, & supplices à Julio Papæ veniam poposcisse, ut testatur ipsemet Athanasius in Apolog. contra Arianos, & refert Spondanus ad annum Christi 351. num. 7.

XXXI. Ad 3. instantiam ex Patribus dicimus. Polycratem & Irenæum nunquam denegasse Victori Papæ potestatem excommunicandi Episcopos Asiæ, sed putaverunt, causam hujus excommunicationis ferendæ non fuisse sufficientem, ideòque se illi opposuerunt, ut bene notat Baronius ad annum Christi 198. id., quod non derogat potestati & jurisdictioni. Ad 4. S. Hieronymum

non æquasse Episcopos Papæ, quatenus est Pastor universalis, sed quatenus est Episcopus Romanus; erravit tamen, si putavit discrimen Sacerdotum & Episcoporum solo jure humano fuisse introductum, quæ opinio damnata est in Tridentino Sess. 23. cap. 4. ut pluribus declarat Vasquez 3. Part. Disp. 230. cap. 1. Verum ab errore eundem excusat Greg. de Valent. Tom. 4. Disp. 9. Q. 1. pun. 2. nos de hoc agemus suo loco. Ad 5. denique instantiam dicimus. Cypriani priora verba ab hæreticis corrupta fuisse, qui fraudulenter asseruerunt illa verba, quàm Romani; cum Auctor plus dicere non voluerit, nisi auctoritatem Episcoporum Africanorum non esse minorem, quàm ut causas dijudicare valeant: posteriora verba Cypriani in Concilio Carthaginensi III. prolata non esse curanda. Tum quia illud Concilium fuit illegitimum. Tum quia Cyprianus eo tempore versabatur in errore circa Sacramentum Baptismi, quasi ab hæreticis valde administrari non posset, ideòque conversi denovo baptizandi forent. Quopropter à Stephano Papa oppositum ex Apostolica traditione tenente objurgatus ex ira & concitatione Firmiliani Episcopi Cæsareæ Cappadociæ calidius æquo locutus est, & peccavit, inquit S. Augustinus lib. 3. contra Donatist. cap. 18. quod non voluerit Stephano Papæ obedire. Sed hunc suum errorem postea correxit, & effuso sanguine eluit, teste eodem Augustin epist. 48. ad Vicentium. Videri etiam potest Bellarm. lib. 2. de Pontif. c. 25.

XXXII. Respon. 3. ad argumentum. ex vita & moribus Summorum Pontificum arreptum, quemadmodum tam Christiani universim, quàm speciatim non pauci pijsissimi Imperatores alijsque Principes indigna quædam iudicia à Tacito, Luciano, Zosimo, Rudilio, Eunapio & alijs ethnicis Scriptoribus ferre debent, ita etiam de Summis Pontificibus scandalosa multa fuerunt scripta, cum inter istos & Germanicos Imperatores graves ac longæ essent controversiæ, ipsæque populus Christianus in duas fere partes se divideret, quarum una Ecclesiæ Romanæ, altera Cæsaribus adhæseret. Unde adhærentes Imperatoribus vitam morisque Paparum varijs profcindere calumnijs laborarunt, quales nominatim fuerunt Aventinus, Balæus, Benno Pseudo-Cardinalis, Wierus, Thummus, & forsitan etiam Platina, Sigebertus & alij Cæsareæ Dignitatis ad vitium utque studiosi. In specie loquendo.

XXXIII. Sylvester II. immeritò Magiæ incusatur, ut demonstrat Onuphrius Panvinius in addit. ad Platinam. Et Cardinalis Baronius A. C. 999. ex Ditmaro lib. 6. Helgaldò in vita Roberti Regis Francorum, Glabro, Lamberto, Hermannò, Mariano Scoto, qui omnes circa annum Christi 1000. viventes Sylvestrum II. tum ob doctrinam laudant, tum in suis chronologijs, tanquam verum Papam post Gregorium V. collocant, nullâ magiæ diabolicæ mentione factâ. Unde Sigebertus cæterique tempore longè posteriores fidem hæc in re non merentur. Christophorus Lehman in Chron. Spirensi lib. 4. cap. 15. Sylvestrum II. adjungit Testibus Veritatis, asserens ex Theodorico de Niem, illum ob eximiam eruditionem à Romanis odio habitum, dictumque fuisse, quod Magus esset. Taceo Sebastianum Franck Lutheranium, qui relationem istam de Sylvestro pro fabula habet, cui consentit Kranzius lib. 5. metrop. fol.

fol. 298. D. Antoninus bonâ fide procedens re non-
dum expensâ à Bennone & Martino Polono se-
duci se permittit.

XXXIV. Quindecim Summos Pontifices à Syl-
vestro II. usque ad Gregorium VII. quos omnes
magiæ hæretici arguunt, præclare defenderunt
Caspar Lechner in Thummio Prædicante, & Lau-
rentius Forer in Manuali Lutherano Part. 3. cap. 2.
præcipue verò in castigatione Apologiæ Thum-
mianæ à cap. 2. usque ad 7. ubi miseram Thum-
mij Apologiam luculenter ad nihilum redigit, &
Naucleri allegationem contra hos 15. Papas lon-
gè falsissimam ostendit. Odio turgens Cardina-
lis Benno contra Romanos Pontifices, item Calvi-
nista Balæus non sunt testes idonei, sicuti Forer
loc. cit. peculiariter ostendit.

XXXV. Formosum 1. scribit Baronius A. C.
891. laudatissimum Papam extitisse tum religio-
ne tum morum integritate atque doctrinâ, idque
ex testimonio Luitprandi, Anastasij Bibliotheca-
rij, & Hincmarj Rhemensis Archiepiscopi. Et
quamvis A. C. 802. Widonem, & sequenti anno
ejus Filium Lambertum: anno autem 806. Ar-
nulphum Romanos Imperatores coronaverit, id
tamen prædicti Authores vitio non vertunt, nec
circo eum reprehendunt, cum non nisi ex gravi-
bus & justis causis illud fecerit. Bonifacius VI. in-
ter Papas numerari non debet, sicuti etiam Baro-
nius A. C. 897. eundem arcet. Sergium III. & hu-
jus Filium illegitimum Joan. XI. item Joannem
XII. & hujuscemodi sceleratos Pontifices non ex-
cusamus, attamen affirmamus, eos Dignitati &
Potestati Sedis Apostolicæ tam parùm præjudica-
re potuisse, quam impius Alcimus, Annas, Cai-
phas & hujuscemodi Judæorum Summi Pontifices
Cathedræ Moysis præjudicaverint: item quàm
parùm Officium potestatem & auctoritatem im-
minuerint scelera multa, quæ non pauci ex Re-
gibus & Principibus perpetrarunt, concessio ipsis
regno & principatu abusi. Hisce flagitiosis Papis
minimè est annumerandus Gregorius VII. qui
Pontifex fuit Apostolicæ vitæ & Zeli pro DEO
& Ecclesia, qui etiam inter tot ac tanta negotia a-
deo contemplatione excelluit, ut & mentis exta-
sim sæpe pateretur, & cœlestibus revelationibus
non rarò visitaretur, ut de ipso scribit Baronius ad
annum Christi 1073. Et quamvis detestabiles ejus
inimici turpem illi notam inurere machinaren-
tur, statim tamen iste rumor ob viri Sanctitatem
& innocentiam ubique notam evanuit, ut tradit
idem Author ad An. Christi 874.

XXXVI. Genebrardus Adversarijs non patro-
cinatur. Nam 1. de quindecim Papis, qui fuerint
Magi, nullam penitus facit mentionem; imò aper-
tè A. C. 1002. fabulosa censer omnia, quæ de Syl-
vestri II. magia, morte, diaboli percussione spar-
guntur, addens ex Blondo dec. 2. lib. 3. quod nullus
Scriptorum affirmare dubitet, Sylvestrum II. lit-
teris moribusque ornatissimum fuisse. 2. aliqui
ex dictis Pontificibus primùm post Leonem IX.
vivere, qui vi verborum Genebrardi antiquam
Pontificum integritatem in Sedem Apostolicam
revocavit, nempe Victor II. Stephanus X. Nico-
laus II. Alexander II. omnes à Genebrardo lau-
datissimi Papæ. Ubi ergo sunt 15. magi usque
ad Gregorium VII? 3. quod attinet ad Papas per
150. tantopere infamatos ipse Genebrardus ali-
quos excipit, nimirum Martinum II. Agapetum
II. Joannem XVII. Sergium IV. Gregorium VI.

Adhæc XIV. Papæ inter illos brevissimo tempo-
re rexerunt Ecclesiam, scil. per paucos solum dies
vel menses, aut vix medium annum, quorum vita
mala èd minùs est exaggeranda, quòd extitit bre-
vior. 4. Causa hujus mali non erat penes Sedem
Apostolicam, sed aliunde proveniebat: *tanti sceleris*,
inquit Genebrardus, *rei sunt Germani Imperatores*,
qui ita premebant Ecclesiam, ut sublati Canonici ele-
ctionibus pro libidine & sæpius pecuniâ & pactis summo-
darent Pontifices, & recusaret electus Pontificatum sus-
cipere, priusquam ab illis confirmaretur. Aliqui etiam vi-
aut largitione Sedem occupabant. 5. Dato, non con-
cesso, quod prædicti Papæ non tantùm scelerati,
sed etiam magi fuerint, id tamen publicè no-
tum non fuit, nec unquam aliquid hujuscemodi
Ecclesiæ publicè exhibuerunt, aut in Sede Petri
docuerunt.

XXXVII. Ex intrusis aut Simoniacè ingressis
Pontificibus quidam fuerunt repulsi: aliqui autem
subinde retenti ex consensu Cleri, & veluti legiti-
mi Pontifices postea consuetis ritibus electi, atque
ab Ecclesia acceptati; eò quod satius videretur,
illos tolerari, retinerique, quam Ecclesiam tristi
schismate conficendi, ut supra jam diximus. An
ex summis Pontificibus aliqui in hæresin fuerint
aliquando lapsi, & formales hæretici extiterint,
in sequenti Controversia videbimus, & infra etiam
jam fabulam illam stolidam de Joanne Bapista,
cui nullus vir sapiens fidem habet, ex instituto
refutabimus. Solum nunc addendum, quando
Genebrardus Papas flagitiosos vocat apotacticos
& Apostaticos, illum non loqui de fide, quasi à
Fide Catholica apostataverint: Sed solum de mo-
ribus, cum à vita & virtutibus Apostolicis disces-
serint.

XXXVIII. Respon. 4. ad argumentum ex
ridiculis, ut ajunt hæretici, rationibus deductum
pro Primatu Pontificio. 1. quoad historiam.
Negamus cum Bellarmino alijsque Catholicis Do-
ctoribus, allegationem Nicæni Concilij fuisse fi-
ctitiam, quantumvis Episcopi Africani citatum
canonem in suis exemplaribus reperire non po-
tuerint, quia habebant corruptos ab Arianis & Do-
natistis hæreticis codices, ut ostendit Card. Baro-
nius A. C. 347. & 419. Potuit etiam nomine Con-
cilij Nicæni intelligi Sardicense, quod tanquam
appendix Concilij Nicæni habebatur, quia huic
ijdem Episcopi interfuerunt; in Concilio autem
Sardicensi expressè habetur ille canon à Pontifi-
ce allegatus, ut ibidem ostendit Batonius. Vide-
ri etiam potest summa Conciliorum per Barthol.
Carranzam collecta, ubi ad finem adijciuntur ca-
nones Concilij Nicæni nuper reperti. 2. quoad
Concilium Florentinum & Eugenium IV. Papam.
Quis non credat, quod quotidiana experientia do-
cet, ægros tremulis manibus scribere etiam posse?
Immeritò igitur prolatio litterarum Patriarchæ
Constantinopolitani jam Florentiæ defuncti in
fraudis suspicionem vocatur; cum præsertim mul-
ti Græci adfuerint, quibus nota erat manus Pa-
triarchæ, nec tamen contra Epistolam replicarint;
certè Pontifex nullam habuit causam fingendi li-
teras, cum Concilium jam prius stetisset pro Pri-
matu Romani Pontificis. Litteræ citatæ Josephi
Patriarchæ Constantinopolitani videri possunt
in eadem summa Carranzæ fol. mihi 455. 3. quo-
ad loca Sacræ Scripturæ. Pontifices hæc adduce-
re voluerunt non in litterali, sed allegorico sen-
su, nec tanquam suæ causæ fundamenta, sed or-
namentum.

hamenta & flosculos. Nominatim Anaclerus nullo modo insinuavit, quod nomen Cephas à Græco *rospad* derivetur, sed quod in re idem significet metaphora Petræ & Capitis, quidquid dicat Glosator. Bonifacio etiam aperta fit injuria, quasi ex primis verbis Genes. in principio creavit DEUS calum & terram, &c. voluerit evincere Pontificem esse Caput totius mundi; ex textu enim totius Epistolæ apparet, longè aliam mentem ipsius fuisse; nam cum ex Unitate DEI intulisset, unicuique esse DEI Vicarium, sibi met objecit, Manichæos ponere duos DEOS creatores mundi, quibus opponit cit. verba Genes. quod non in principijs, sed in principio, id est, ab uno principio fit mundus creatus. Ecce igitur quàm iniquè hæretici calumniantur ipsos Pontifices, dum ajunt, illos falsis & absurdis argumentis suam probasse potestatem. Nihil falsi, nihil ridiculi ostendunt: Sectarij sese solum ex mendacijs & injurijs compositos esse demonstrant.

XXXIX. *Error secundus est.* Innocentium XI. Papam pro tempore existentem non esse verum & legitimum Pontificem ac Petri Successorem. Ita ijdem hæretici, qui duplici maxime instantiâ evincere hoc nituntur. Primam sumunt à Formoso, qui habitus pro vero & legitimo Pontifice objit A. C. 896. die 14. Decemb. postquam sexennio Ecclesiæ præfuit ab eadem acceptatus: & tamen hunc Antecessorem suum Stephanus VII. (dictus sextus) damnavit tanquam illegitimum Pontificem, ejusq; acta reprobat. Alterum suggerit schisma in Ecclesia XXIII. & omnium gravissimum simul & longissimum, scil. per annos 36. usque ad Conciliûm Constantiense. Nam postquam Gregorius XI. Avenione Romam Sede translata in Urbe mortem objit, in ejus locum à Cardinalibus electus fuit Urbanus VI. duabus tertijs suffragiorum in hunc conspirantibus; unde electio ejusdem tanquam legitima fuit promulgata, & per Orbem Christianum acceptata. Verum non multis post diebus aliqui Cardinales electioni huic reclamârunt, & in Galliam fugientes elegerunt Clementem VII. cui post annos 14. substitutus est Petrus de Luna Aragonius, qui obstinatissimo animo dignitatis umbraticæ Benedictus XIII. dici voluit. Interea temporis Urbano VI. successit Innocentius VII. & Gregorius XII. volensq; Conciliûm Pisanû huic schismati Mederi creavit Alexandrum V. unde tres simul Pontifices fuerunt Gregorius XII. Benedictus XIII. & Alexander V. cui paulò post Joannes XXIII. successit, vivente adhuc Gregorio. Ergo tunc electionem Urbani nec univèrsa proposuit Ecclesia, nec credi ea veluti legitima debuit, fuitq; successio in Sede Petri manifestè interrupta. Ergo Papa pro tempore existens Innocentius XI. non est verus ac legitimus Pontifex ac Petri Successor. His duabus instantijs Gerhardus lib. 1. fol. 283. addit istud argumentum. De quo rationabiliter dubitari potest, an sit in Ecclesiâ, de eo etiam rationabiliter dubitari potest, an sit verus & legitimus Papa. Atqui de quolibet sic dubitari potest. Ergo &c. Ratio Majoris est, quia legitimus Papa est Ecclesiæ Caput; qui autem non est in Ecclesiâ quomodo Caput hujus esse potest? Ratio Minoris est, quia de ejus sanctitate non constat, de illo sciri nequit, quod sit in Ecclesiâ cap. cum aliquis caus. 24. q. 3. cum aliquis exit à veritate, à timore DEI, à fide à charitate, exit de castris Ecclesiæ, etiamsi per Episcopi vocem minime abijciatur.

XL. Errori huic rejciendo occasionem dedit prædictum schisma; hoc enim sublato, Martinus V. Papa in Bulla relata in Concilio Constantiensi decretum illud fecit, cujus menimi supra scil. ab Hæreticis Ecclesiæ Romanæ reconciliari volentibus primum omnium exigatur, ut credant, Papam qui, expresso ejus nomine, pro tempore fuerit, esse canonicè electum, ac Successorem Petri, & in Ecclesia Dei supremam habere potestatem. Advertit Palao Tr. 4. D. 1. pun. 5. §. 2. num. 11. aliud esse dicere: non est de fide, Innocentium XI. esse verum Pontificem, aliud: eundem non esse verum Pontificem; etenim hæc posterior propositio est temeraria, scandalosa, & planè hæretica: illam priorem non vult gravius censere propter aliquot celebres Theologos, qui defenderunt eam. Nos licet teneamus, de fide esse, Innocentium XI. verum esse Pontificem ac Petri Successorem, non tamen hic agimus contra illos Theologos, hæreticos eos incusando; quia revelatio hujus veritatis eisdem vel non est sufficienter proposita; vel pertinaciter ei non resistunt; parati eandem credere, quandocumque per Ecclesiam sufficienter propositam intellexerint. Itaque Sectariorum solum errorem rejicimus, qui non solum in communi omnes Pontifices Romanos habent pro illegitimis: Sed hunc etiam pro tempore existentem Papam Innocentium XI. negant, verum esse Pontificem legitimum Petri Successorem, quantumvis ab Ecclesia tanquam canonicè electus & acceptatus fuerit. Instantiâ allatæ necquicquam Adversarijs patrocinantur.

XLI. Respon. 1. ad primam instantiam de Formoso & Stephano. Erravit quidem Stephanus, sed in quaestione facti, non juris, & malo exemplo, non falsa doctrina. Ita Bellarminus Tom. 1. Lib. 4. de Pontif. cap. 12. & communiter alij Catholici Doctores. Historia ex Card. Baronio Tom. 10. Annal. Ecclesiast. A. C. 897. sic se habet. Stephanus VII. verus Papa Antecessoris sui Formosi etiam legitimi Pontificis cadaver ex gravi odio exhumavit, atque Pontificalibus indutum vestimentis in Sedem Romani Papatus collocavit, sic illum Papam allocutus: *Cum esses Portuensis Episcopus, cur ambitionis Spiritu Romanam Universalem Sedem occupasti?* quibus dictis mox eundem sacratis exutum vestibus digitisque tribus abscessis, quibus benedicere consueverat, in tyberin præcipitari jussit; cunctosque, quos ipse ordinaverat, gradu proprio dejectos iterum ordinavit. Deinde collectâ Synodo factum hoc suum ibi approbavit; quam postea approbationem Joannes IX. rescidit, ignique tradidit, ac penitus abolevit. In hac re nefanda non contigit error in fide, inquit rectè Baronius loc. cit. sed violenta tyrannis in facto; quia Stephanus non voluit definire, Formosum non fuisse legitimum Pontificem, postquam fuit acceptatus ab Ecclesia, sed irâ æstuans voluit ipsum, quem gravi odio persecutus fuerat, hæc ratione inhonorare, infamare, ac sceleris sui quasi justî facti habere approbatores. Cæterum Formosum, cum à Piscatoribus inventus, & in Ecclesiam D. Petri deportatus esset, à Sacris Imaginibus in loculo suo positum venerabiliter salutarum fuisse, scribit Luitprandus Lib. 1. cap. 8. apud eundem Baronium; ex quo facile conijci potest, quantæ Authoritatis, quantæ religionis ac Sanctitatis Pontifex fuerit Formosus.

XLII. Respon. 2. ad secundam instantiam de schismate. Quando statim & manifestè constat de valore

gha
er
ologia
mica
XI

valore electionis per acceptationem communem, quantumvis postea reclamant aliqui, illam semel factam & acceptatam revocare omnes etiam Electores simul non possunt. Atque ita accidit Electio Urbani VI. cujus juridicam electionem nec numerus illorum Cardinalium nim. 12. Gallorum iusto minor: nec tarda nimiseorundem reclamatio invalidare potuit; qui proinde verus absque ullo dubio fuit Pontifex (quem idcirco S. Catharina Senensis magnopere propugnavit) omnesque ejus Successores semper habiti fuerunt ut omnino legitimi à majore & saniore Ecclesie parte usque ad tempora Gregorij XII. Benedicti XIII. & Joannis XXIII. qui omnes tres se dicebant Papas, suosque singuli habebant adherentes; unde tunc apud prudentes etiam iudicioque sanos aliqua fuit enata dubitatio, maxime inter Gregorium XII. & Joannem XXIII. (Benedicto enim nullum probabile jus patrociniabatur) quis illorum alteri praeferret, ambo enim diversis vicibus à majore Cardinalium parte electi fuerunt schismatis tollendi causa; unde uterque in Papatum praeferre jus posse videbatur.

XLIII. In hoc casu & tristissimo Ecclesie statu sentiendum, non fuisse de fide, quis illorum verus ac legitimus esset Papa. Ita post alios expressè Arriaga Tom. 5. D. 7. sect. 8. num. 54. Nam ut electio Papae de fide sit, & talis habeatur, non sufficit, eam proponi & acceptari ab Ecclesia quomodocunque, sed debet proponi & acceptari absque contradictione probabili, hoc est, notabili virorum prudentum, ac fundamentis apparentibus nixa; alioquin licitum est, cuilibet suspendere assensum, usque dum melius constet, quis verum jus ad Papatum habeat; quod si pauci solum electioni se opponant, qui male contenti esse possunt, electionem non infringunt, nec hujus certitudinem tollunt. Atqui tempore Gregorij XII. & Joannis XXIII. talis probabilis contradictio extitit, cum ex utriusque parte starent multi viri prudentes apparentibus fundamentis nixi, & Res Christiana distraheretur, ut historici testantur. Ergo neutrius electio fuit tunc de fide, nec ut talis est habita. Confirmatur. Ex communi omnium Doctorum sententia. Dubius Papa reverà in facie Ecclesie non est verus Papa, utpote cui Ecclesia obedire non tenetur, sed jure ad novam electionem procedi potest. Cum ergo praedicti Pontifices fuerint dubij Pontifices, atque idcirco Ecclesia in Concilio Constantiensi ad novam electionem processerit, ut apud omnes constat, non potuit esse de fide, vel Gregorium, vel Joannem esse tunc verum Papam. Ex quo tamen non inferitur, perinde tunc fuisse, ac si omnes Papae non-vero adhaesissent. Nam licet multi adhaeserint ei, qui reversa non fuit Papa, non tamen tota Ecclesia fuit decepta, sed solummodo pars; illi etiam, qui invincibiliter falluntur, sublato dein Schismate vero Pontifici uniti confirmationem earum gratiarum, quae ab apparente acceperant, de novo petunt & accipiunt, ac proinde periculum irreparabilis damni & falsorum dogmatum hocipso cessat. Hinc Martinus V. in Concilio Constantiensi legitime tandem ac sine contradictione electus sublato prorsus schismate ex ijs, quae sub Schismate facta fuerunt, quaedam revalidavit, quaedam invalidavit, prout ad bonum Ecclesie & tollendam in ea omnem dubitandi rationem expedire videbatur.

XLIV. Resp. 3. argumentum Gerhardi potius rifum, quam responsum mereri. Nà 1. falsum est, eum non esse in Ecclesia, de quo rationabiliter dubitari potest, num sit in Ecclesia; quia solus fidei defectus, non aliorum dubitatio excludit ex Ecclesia. 2. falsum est, de quolibet Papa rationabiliter dubitari posse, an sit in Ecclesia; quia haec est mera haereticorum Calumnia. 3. falsum est, illum non esse legitimum Papam, de quo rationabiliter dubitari potest, an sit in Ecclesia; quia aliorum sola dubitatio non extrudit Papam ex possessione legitimi sui Pontificatus. 4. falsum est, ullum Papam reipsa fuisse haereticum; quia hoc non probatur, sed mere supponitur à Sectarijs. 5. falsum est, cap. cum aliquis cit. dicere, eum non esse in Ecclesia, aut de illo certo (moraliter) sciri non posse, quod sit in Ecclesia, de cujus interiore sanctitate non constat; quia moralis certitudo de aliquo haberi potest, quod habeat fidem, non autem, quod habeat gratiam. 6. falsum est, Papam haereticum (dando, non concedendo hunc casum) non posse esse Caput Ecclesie; quia ut aliquis sit praecise Caput (metaphorice sumptum) Ecclesie, non necessario requiritur Fides, ut patet in Christo, qui fuit Caput Ecclesie, & tamen non habuit fidem. Ecce unicuique argumentum haeretici Magistri tot scatenens fallitibus!

XLV. Ut igitur toti huic sanè difficili materiae de successoribus D. Petri finem imponamus, concludimus hoc argumento. Quicumque propter gregem unum visibilem perpetuo conservandum ac gubernandum sapienter instituit unum Pastorem visibilem, etiam instituit Pastorem perpetuum. Atqui Christus Matth. 16. Luc. 12. Joan. 21. propter Ovile suum visibile usque ad consummationem saeculi conservandum ac gubernandum instituit Pastorem unum visibilem ordinarium. Ergo instituit ipsdem verbis Christus Pastorem perpetuum. Sed non est perpetuus in persona Petri. Ergo in ejus Successoribus. Ergo, cum heterodoxi nullum alium omnibus retro annis poterint ostendere, quam Romanum Pontificem suo quemvis tempore, ipsdem fateri coguntur, quod Christus sicuti universae Ecclesiae lux hunc Innocentium XI. pro hoc praesenti: ita ex caeteris omnibus pro suo etiam quemlibet alio tempore Pontificem summum constituerit. Hoc, inquam, argumento concludimus, & omnia, quae hactenus dicta fuere, confirmamus, quae in concussa stabunt, donec Adversarij fundamentum istud evertant, id quod nullo unquam tempore fiet. Simili modo concludendi utitur S. Justinus Martyr, quem allegant, & sequuntur DD. à Wahlenburch Tom. 2. fol. 7.

CONTROVERS. XXVIII.

DE INFALLIBILITATE
Summi Pontificis.

Ingens & singularis est haec Romani Pontificis prerogativa. Sed eadem non minus Ecclesiae Dei est necessaria & jucunda; quomodo enim absque illa infallibilitate roborabitur?